

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Sağlık Bakanı Kemal MEMİŞOĞLU tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Beritan GÜNEŞ ALTIN
Mardin Milletvekili

Son günlerde basına yansıyan ve kamuoyunu derinden etkileyen İzmir'de-13 yaşında bir çocuğun HIV/AIDS nedeniyle hayatını kaybetmesi vakası, çocukların sağlık hakkına erişimi ve korunması konusunda ciddi endişeler uyandırmıştır. Türkiye Cumhuriyeti'nin taraf olduğu Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 24. maddesi, taraf devletlere çocukların "mümkün olan en iyi sağlık düzeyine kavuşma" hakkını tanıma ve bu hakkın tam olarak kullanılmasını sağlamak için gerekli önlemleri alma yükümlülüğü getirmektedir.

İstanbul Tıp Fakültesi'nde halihazırda 100 HIV pozitif çocuk hastanın takip edildiği ve ülke genelinde bilinen vaka sayısının 250'ye yaklaştığı bilgisi, çocuk sağlığı açısından alarm verici bir duruma işaret etmektedir. Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 3. maddesi uyarınca, çocuklarla ilgili tüm faaliyetlerde "*çocuğun yüksek yararının*" temel düşünce olması gerekmektedir. Bu bağlamda, HIV/AIDS tanısı alan çocukların sadece tıbbi tedaviye değil, aynı zamanda psiko-sosyal desteğe erişimi, eğitim haklarının korunması ve her türlü ayrımcılıktan korunmaları da devletin temel yükümlülükleri arasındadır.

Anayasanın 41. maddesi "*Devlet, her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları koruyucu tedbirleri alır*" hükmünü içermektedir. Özellikle cinsel istismar kaynaklı HIV/AIDS vakalarının varlığı, çocukların istismara karşı "korunması" konusunda daha etkin önlemler alınması gerekliliğini ortaya koymaktadır. Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin 19. maddesi de taraf devletlere çocukları her türlü istismardan koruma yükümlülüğü getirmektedir.

HIV virüsü, çocuklara cinsel istismar yolu ile geçtiği gibi her ne kadar oran olarak az da olsa anneden doğum yoluyla ve kan verme yoluyla da geçmektedir. Fakat Türkiye'de koruyucu sağlık tedbirlerinin yeterince alınmaması ve sağlık taramalarının yapılmaması virüsün yayılmasına sebep olmaktadır.

Ayrıca, 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu kapsamında, korunma ihtiyacı olan çocukların tespit edilmesi ve gerekli tedbirlerin alınması büyük önem taşımaktadır. HIV/AIDS tanısı alan çocukların sağlık, eğitim, barınma ve sosyal destek ihtiyaçlarının bütüncül bir yaklaşımla ele alınması gerekmektedir.

Bu bağlamda

1. Son 5 yıl içerisinde Türkiye genelinde tespit edilen çocuk HIV/AIDS vakalarının yıllara göre dağılımı nedir? Bu vakaların yaş gruplarına ve illere göre dağılımı nasıldır?
2. Çocuklarda HIV/AIDS vakalarının erken teşhisi için uygulanan test protokolleri nelerdir? Bu protokoller ne sıklıkla güncellenmektedir? Erken tanı için risk gruplarının belirlenmesine yönelik çalışmalar yapılmakta mıdır?
3. Çocuk HIV/AIDS vakalarının bulaş yollarına göre (anne-bebek geçişi, cinsel istismar vb.) dağılımı nedir? Bu vakaların önlenmesine yönelik ne gibi koruyucu sağlık politikaları uygulanmaktadır?
4. HIV pozitif çocuk hastalar için özel olarak geliştirilen tedavi protokolleri ve destek programları nelerdir? Bu tedavilere erişimde yaşanan sorunlar ve çözüm önerileri nelerdir?
5. HIV/AIDS tanısı konulan çocukların eğitim hayatlarının kesintiye uğramaması için ne gibi önlemler alınmaktadır? Bu çocukların eğitim kurumlarında karşılaştıkları ayrımcılığın önlenmesine yönelik ne gibi çalışmalar yapılmaktadır?
6. HIV/AIDS tanısı konulan çocukların ve ailelerinin tedavi süreçlerinde karşılaştıkları sosyal ve ekonomik sorunların giderilmesine yönelik ne gibi destekler sağlanmaktadır? Bu desteklerin yeterliliği nasıl değerlendirilmektedir?
7. Çocuklarda HIV/AIDS vakalarının artış göstermesi konusunda Bakanlığınızca yapılan risk değerlendirmeleri ve alınan önlemler nelerdir? Bu konuda diğer bakanlıklar ve kurumlarla ne tür işbirlikleri yürütülmektedir?

8. Cinsel istismar kaynaklı HIV/AIDS vakalarının tespiti ve önlenmesi için hangi kurumlarla işbirliği yapılmaktadır? Bu vakaların adli ve tıbbi takibi nasıl yapılmaktadır? Mağdur çocukların korunması için alınan özel önlemler nelerdir?
9. HIV/AIDS konusunda toplumsal farkındalığın artırılması ve damgalamanın önlenmesi için ne gibi çalışmalar yürütülmektedir? Özellikle çocukların ve ailelerinin karşılaştığı sosyal dışlanmanın önlenmesi için ne gibi projeler geliştirilmektedir?
10. Çocuklarda HIV/AIDS vakalarının takibi ve tedavisinde görev alan sağlık personelinin özel eğitimi için ne gibi programlar uygulanmaktadır? Bu konuda uluslararası işbirlikleri ve iyi uygulama örneklerinden nasıl yararlanılmaktadır?
11. HIV/AIDS tanısı alan çocukların psiko-sosyal destek ihtiyaçlarının karşılanması için ne gibi hizmetler sunulmaktadır? Bu hizmetlerin yaygınlığı ve erişilebilirliği nasıl sağlanmaktadır?
12. Okul sağlığı hizmetleri kapsamında HIV/AIDS konusunda ne gibi önleyici ve koruyucu sağlık hizmetleri sunulmaktadır? Okul sağlığı tarama programları bu açıdan nasıl değerlendirilmektedir?
13. HIV/AIDS tanısı alan çocukların takip ve tedavi süreçlerinde uluslararası standartlara uyum nasıl sağlanmaktadır? Dünya Sağlık Örgütü ve UNAIDS gibi kuruluşların önerileri nasıl değerlendirilmektedir?
14. HIV/AIDS tanısı alan çocukların sağlık hizmetlerine erişimde yaşadıkları sorunların giderilmesi için ne gibi düzenlemeler yapılmaktadır? Bu konuda pozitif ayrımcılık uygulamaları var mıdır?
15. Bakanlığınızın çocuklarda HIV/AIDS vakalarının önlenmesi ve tedavisi konusunda kısa, orta ve uzun vadeli eylem planları nelerdir? Bu planların bütçe ve kaynak tahsisi nasıl planlanmaktadır?